

Posudek práce

předložené na Matematicko-fyzikální fakultě
Univerzity Karlovy

- posudek vedoucího   posudek oponenta
 bakalářské práce   diplomové práce

Autor/ka: Ráchel Sgallová
Název práce: Studium struktury LaCuAl_3 pomocí jaderné magnetické a kvadrupólové rezonance
Studijní program a obor: Fyzika, Obecná fyzika
Rok odevzdání: 2017

Jméno a tituly vedoucího/opponenta: Jiří English, Prof., RNDr., DrSc
Pracoviště: KFNT
Kontaktní e-mail: english@mbox.troja.mff.cuni.cz

Odborná úroveň práce:

- vynikající   velmi dobrá   průměrná   podprůměrná   nevyhovující

Věcné chyby:

- téměř žádné   vzhledem k rozsahu přiměřený počet   méně podstatné četné   závažné

Výsledky:

- originální   původní i převzaté   netriviální kompilace   citované z literatury   opsané

Rozsah práce:

- veliký   standardní   dostatečný   nedostatečný

Grafická, jazyková a formální úroveň:

- vynikající   velmi dobrá   průměrná   podprůměrná   nevyhovující

Tiskové chyby:

- téměř žádné   vzhledem k rozsahu a tématu přiměřený počet   četné

Celková úroveň práce:

- vynikající   velmi dobrá   průměrná   podprůměrná   nevyhovující

Slovní vyjádření, komentáře a připomínky vedoucího/oponenta:

Předložená práce je příspěvkem ke studiu strukturních a magnetických vlastností intermetalik strukturního typu $BaAl_4$. Speciálně pro antiferomagnetický systém $CeCuAl_3$ jsou k dispozici výsledky neutronové a rentgenovské difrakce, které potvrzují předpokládaný strukturní typ a upřesňují polohy atomů Al a Cu v krystalové mříži. Spektra NMR jsou v řadě případů mnohem citlivější k lokálním změnám struktury, než výše zmíněné metody difrakční a proto je užití NMR spektroskopie pro potvrzení, či doplnění difrakčních výsledků velice žádoucí. Vtipné odstranění magnetických interakcí nahrazením magnetického atomu Ce nemagnetickým La, které zachovává strukturu $CeCuAl_3$, vytváří předpoklady pro plné využití širokopásmové spektroskopie NMR. Studium systému $LaCuAl_3$ je proto velice aktuální a předkládaná práce je první etapou jistě rozsáhlejšího programu.

Bakalářské práce je standardně rozdělena do pěti částí, včetně nečíslovaného závěru. Text úvodní, rešeršní části práce, svědčí o výborném zvládnutí jak teoretických partií potřebných pro interpretaci experimentálních výsledků, tak potřebných partií z metodiky pulzního experimentu NMR a vysokofrekvenční elektroniky. Přes, jinak velice kvalitní zpracování, se v této části vyskytují některé detaily, které by bylo vhodné v diskusi při obhajobě podrobněji vysvětlit, například způsob normování spekter v obr.1 (str. 9), nebo formulaci „... Pro získání vyššího signálu lze využít ... (CPMG) sekvenci...“ (str. 11 dole).

V další části práce podala studentka základní informaci o struktuře studovaného systému. Tato část je, přes poněkud stručný rozsah, napsána s pochopením a způsobem, který svědčí o postačující literární rešerši a zvládnutí potřebných partií strukturní analýzy.

Stejně stručně je podána informace o elektronickém uspořádání použitého pulsního spektrometru NMR. Další potřebné údaje o metodice měření a další podrobnosti experimentu NMR najde čtenář v úvodní části 1.7.2 a v části 4.1 následující čtvrté kapitoly práce.

Dominantní částí práce je kapitola 4., kde jsou shrnuty výsledky měření širokých spekter NMR všech čtyř isotopů (^{139}La , ^{65}Cu , ^{63}Cu , ^{27}Al) vyskytujících se ve studovaném systému. Všechny isotopy mají nenulový kvadrupólový moment a spektra mají výraznou strukturu s charakteristickým kvadrupólovým štěpením. Zde je třeba mimořádně ocenit množství a kvalitu experimentální práce a vynalézavost, se kterou byla široká spektra rekonstruována. Kromě stechiometrických vzorků byla měřena též spektra vzorků nestechiometrických $LaCu_xAl_{4-x}$ ($x = 0.75, 0.9, 1.1$). Veškeré výsledky jsou velice kvalitní a vytvářejí výbornou výchozí pozici pro následující interpretaci. Interpretace je v nultém přiblížení provedena simulací spekter a následným srovnáním modelovaných spekter se spektry experimentálními. Zde je třeba říci, že tato metoda úvodní interpretace spekter je pro práci v úvodní etapě naprosto oprávněná a v presentované práci byla provedena kvalitně a s pochopením. Prezentované výsledky se zdají být přijatelné a jejich eventuální budoucí upřesnění, nebo modifikace závisí na dalším rozvoji poznání studovaných systémů. Zajímavá je zejména naznačená možnost studia redistribuce atomů mědi a hliníku v nestechiometrických vzorcích.

Z výše uvedeného vyplývá, že odbornou úroveň práce je možno hodnotit jako výbornou, získané výsledky označit jako originální a rozsah práce pro práci bakalářskou jako nadstandardní (veliký).

V závěru jsou pak stručně shrnuty základní poznatky rozboru provedeného v předchozí kapitole.

Po formální stránce je práce zpracována velice „čistě“, obsahuje malé množství tiskových chyb a překlepů, téměř žádné chyby věcné a má velmi dobrou úroveň grafického zpracování.

Případné otázky při obhajobě a náměty do diskuze:

- 1) jak bylo provedeno normování v obr. 1.2.
- 2) jaký je vtip použití metody CPMG pro zlepšování poměru signálu a šumu.
- 3) čemu odpovídá hodnota Knightova posuvu u vzorku $x = 0.75$ v obr 4.5 ?

Práci

doporučuji

nedoporučuji

uznat jako ~~diplomovou~~/bakalářskou.

Navrhuji hodnocení stupněm:

výborně velmi dobře dobře neprospěl/a

Místo, datum a podpis vedoucího/oponenta:

Praha, 30.5.2017

Jiří English